

Rovaniemen kaupungin lausunto Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta 2026-2029

Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta 2026–2029 puuttuu tällä hetkellä täysin näkökulma kulttuurihyvinvoinnista osana ikääntyneiden toimintakyvyn tukemista ja kuntoutusta. Suunnitelman alussa on viitattu ikääntyneiden hyvinvointityön kannalta keskeisiin valtakunnallisiin strategioihin ja ohjelmiin, joissa kulttuurihyvinvointi ja kulttuuri on nostettu tärkeäksi osaksi laadukkaita vanhuspalveluita. Tämä painotus olisi hyvä sisällyttää myös Lapin hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan koskien ikääntyneitä.

Laatusuositus aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024–2027 nostaa kulttuurihyvinvoinnin osaksi ennakointia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Se suosittelee, että kunnissa, hyvinvointialueilla ja yhteiskunnallisissa verkostoissa tunnustetaan taiteen ja kulttuurin merkitys toimintakyvyn tukemiseen sekä kuntoutukseen ja otetaan kulttuurihyvinvointitoiminta osaksi monialaista toimintaa ja hyvinvoinnin edistämistä. Palvelutasolla tapahtuvan yhteistyön kuten Etsivän kulttuurisen vanhustyön toimintamallin monilaisen kehittämisen ja käyttöönoton olisikin hyvä näkyä myös Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmassa. Meneillään on myös kuntien, Laphan ja järjestöjen yhteistyöhanke hyvinvointialueen kaakkoisella alueella. Keskiössä on etsivän kulttuurisen vanhustyön kehittäminen. Tuloksia on mahdollista hyödyntää laajalti Lapissa ja muualla Suomessa.

Kansallinen ikäohjelman mukaan, kun tarpeet ovat vielä vähäisiä, iäkkäitä tulisi ohjata kuntien ja kolmannen sektorin järjestämään toimintaan ja palveluihin, kuten esimerkiksi kulttuuri- ja liikuntaharrastuksiin sekä yhteisölliseen ruokailuun. Palveluohjauksessa näiden asioiden edistämiseksi apuna on mahdollista ottaa käyttöön esimerkiksi liikunnan ja kulttuurihyvinvoinnin puheeksiottamisen malleja. Lisäksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä kuntien ja järjestöjen kanssa, minkä Kansallinen ikäohjelma nostaa esille yhtenä tärkeänä tavoitteena.

Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmassa kulttuurihyvinvointi on mahdollista ottaa huomioon painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden tasolla digitaalisten palveluiden kehittämisessä osana etäpäivätoimintaa, asiakkaan toimintakykyä tukevan taide- ja kulttuuri toiminnan lisäämisessä sekä itsenäisen ja omannäköisen elämän mahdollistamisena asumispalveluissa. Näihin painopisteisiin ja tavoitteisiin pääsemisen edellyttää henkilökunnan kulttuurihyvinvointiin liittyvän osaamisen vahvistamista, kulttuurisen näkökulman huomioonottamista osana hoitotyötä ja konkreettisia monialaisena yhteistyönä toteutettavia toimenpiteitä.

